

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი

საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა

გეოგრაფია

თბილისი

საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: გეოგრაფია (ძირითადი სპეციალობა)
Geography (Major)

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია:

საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ბაკალავრი გეოგრაფიაში
Bachelor of Science (BSc) in Geography

საბაკალავრო პროგრამის ხელმძღვანელი: გეოგრაფიის მეცნიერებათა დოქტორი,
თსუ პროფესორი ლია მაჭავარიანი

საბაკალავრო პროგრამის მოცულობა: 240 ECTS

სწავლების ენა: ქართული

შესავალი. გეოგრაფია, როგორც მეცნიერებათა სისტემა, რომელიც აერთიანებს საბუნების-მეტყველო და საზოგადოებრივ გეოგრაფიულ ქვესისტემებს, ერთობლივად შეისწავლის გეოგრაფიული გარსის შემადგენელ ურთიერთდაკავშირებულ ბუნებრივ და სოციალურ-ეკონომიკურ კომპლექსებს. საბუნებისმეტყველო გეოგრაფია, რომლის შემადგენელი ნაწილებია: ზოგადი ფიზიკური გეოგრაფია, დედამიწისმცოდნეობა, გეომორფოლოგია, ჰიდროლოგია, კლიმატოლოგია, ნიადაგების გეოგრაფია, ლანდშაფტმცოდნეობა და სხვ., თავის მხრივ, შეისწავლის გეოგრაფიულ გარს და მასში წარმოდგენილი ბუნებრივი ობიექტების მოვლენებისა და პროცესების სივრცე-დროით თავისებურებებსა და კანონზომიერებებს. მისი შესწავლის ზოგად ობიექტს შეიძლება წარმოადგენდეს ნებისმიერი ბუნებრივი მოვლენა, პროცესი ან სისტემა, რომელსაც გააჩნია (ან შეიძლება პოტენციურად გააჩნდეს) სივრცითი სტრუქტურა. ზოგიერთი გეოგრაფიული დისციპლინა გარკვეულწილად უკავშირდება სხვა მეცნიერებებს (ბიოლოგიურ, გეოლოგიურ, ეკონომიკურ, სამედიცინო, სამხედრო და ა.შ.). ამდენად, გეოგრაფიისა და სხვა დისციპლინების კონტაქტის არეში შექმნილია ე.წ. *მომიჯნავე* დისციპლინები (cross-disciplines), როგორცაა გეოეკოლოგია, ბიო-გეოგრაფია, ისტორიული გეოგრაფია, ქვეყანათმცოდნეობა, სამედიცინო გეოგრაფია, სამხედრო გეოგრაფია, ტურიზმის გეოგრაფია და სხვ. გარდა ამისა, არსებობს: კომპლექსური, ე.წ. *სინთეზური* გეოგრაფიული მეცნიერებები, რომლებიც აერთიანებს საბუნებისმეტყველო და საზოგადოებრივ გეოგრაფიულ მეცნიერებებს (რესურსმცოდნეობა, რეკრეაციული გეოგრაფია, რეგიონული გეოგრაფია, ლანდშაფტური დაგეგმარება და სხვ.); და ე.წ. „*გამჭოლი*“ გეოგრაფიული მეცნიერებები (*კარტოგრაფია, გეოდეზია, გეოინფორმაციული სისტემები*), რომლებსაც ეყრდნობა ყველა გეოგრაფიული და ზოგიერთ არაგეოგრაფიული მეცნიერებას.

საბუნებისმეტყველო და საზოგადოებრივი გეოგრაფიები უშუალო კავშირშია როგორც ერთმანეთთან, ისე იმ სამეცნიერო დისციპლინასთან, რომლებიც შეისწავლიან დედამიწაზე არსებული სისტემების ორგანიზაციისა და განვითარების არასივრცით ასპექტებს.

გეოგრაფიის კვალიფიკაცია იმითაა გამორჩეული, რომ ის ფლობს დედამიწაზე მიმდინარე პროცესებისა და მოვლენების ოთგანზომილებიან (სივრცით და დროით) ხედვას. გეოგრაფია უშუალოდაა დაკავშირებული იმ მუდმივ, სწრაფ, ინტენსიურ ცვლილებებთან, რომელსაც ადგილი აქვს ბუნებრივ გარემოში ლოკალურ, რეგიონალურ და გლობალურ დონეებზე; მ.შ. ჰავის გლობალურ ცვლილებასთან, ბუნებრივი გარემოს კრიზისთან და სხვ.

საბაკალავრო პროგრამის მიზანი. გეოგრაფიული განათლების ძირითადი მიზანია ბუნებრივი სისტემების ორგანიზაციისა და ფუნქციონირების სივრცე-დროითი ასპექტებისა და სწრაფცვალებადი გარემოს შესწავლა. პროგრამის უმთავრეს ამოცანას წარმოადგენს იმ ახალგაზრდების მომზადება, რომლებიც მოახდენენ ბუნებაში მიმდინარე პროცესების სივრცე-დროითი ანალიზის საფუძველზე ისეთი დასკვნების მომზადებას, რომლებიც ხელს შეუწყობს სახელმწიფო, საზოგადოებრივი, ბიზნეს-ორგანიზაციების მართვასა და მათი ფუნქციონირების ეფექტიანობის ამაღლებას.

ძირითადი სპეციალობის არჩევის პირობა. ერთიანი ეროვნული გამოცდების წარმატებით ჩაბარების შემთხვევაში, სტუდენტს საშუალება ეძლევა სწავლა დაიწყოს თსუ ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტზე. ძირითად სპეციალობაზე სწავლის გაგრძელება ხდება მეორე სემესტრიდან, საფაკულტეტო საგნების გავლის შემდეგ. გეოგრაფიის საბაკალავრო პროგრამაზე დაიშვება ის სტუდენტი, რომელსაც გავლილი და ჩაბარებული ექნება საფაკულტეტო სასწავლო კურსი „გეოგრაფიის შესავალი“.

სწავლის შედეგები. საბაკალავრო პროგრამა, თავისი ფორმითა და შინაარსით, მიესადაგება ბერგენის კონფერენციის მოთხოვნებს, რომლის თანახმად სწავლების პირველ საფეხურზე მსმენელებმა ისეთი ცოდნა უნდა მიიღონ, რომელიც საშუალებას მისცემს მათ უმტკივნეულოდ შეარჩიონ სწავლის გაგრძელების სასურველი მიმართულება საუნივერსიტეტო განათლების შემდგომ (მეორე) საფეხურზე. შერჩეული დისციპლინები ვერ ამოწურავენ თანამედროვე გეოგრაფიის ყველა მიმართულებას, მაგრამ მიღებული ცოდნა ის საფუძველია, რომელიც კურსდამთავრებულს საშუალებას მისცემს განსაზღვროს, თუ როგორ უნდა მოიპოვოს მისთვის საჭირო დამატებითი ინფორმაცია გეოგრაფიის ამა თუ იმ სფეროდან, მონაწილეობა მიიღოს ეკოლოგიური ხასიათის ადგილობრივ და საერთაშორისო პროექტებში.

დარგობრივი კომპეტენციები

დარგის ცოდნა და გაცნობიერება

- ✓ აცნობიერებს დედამიწაზე არსებული სისტემების განვითარების ძირითად თავისებურებებს, მათ ფარგლებში მიმდინარე პროცესებს, მათ ისტორიასა და მატერიალურ საფუძველს;
- ✓ აღიქვამს და ესმის დედამიწაზე მიმდინარე პროცესები და მათი გავლენის შედეგები სივრცესა და დროში;
- ✓ აცნობიერებს გლობალურ დონეზე ბუნებრივი და სოციალურ-ეკონომიკური გეოგრაფიული პროცესების მიმდინარეობის თავისებურებებს;
- ✓ აცნობიერებს ურთიერთდამოკიდებულებას ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს შორის და შეუძლია მისი შედეგების შემოწმება;
- ✓ აკვირდება ბუნებრივ გარემოს და აღიქვამს მასში მიმდინარე პროცესებს;
- ✓ აღიქვამს და განმარტავს რეგიონების, ადგილებისა და მდებარეობის მრავალფეროვნებასა და ურთიერთდამოკიდებულებას;
- ✓ აცნობიერებს სხვადასხვა დონის სივრცობრივ კავშირებს.

დარგობრივი ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება

- ✓ მოიძიებს დამოუკიდებლად ზოგადი გეოგრაფიული მეცნიერებების მასალას (მათ შორის ინტერნეტის საშუალებით და სხვადასხვა პირობებში), აგროვებს, განაზოგადებს, ამუშავებს, აანალიზებს, აფასებს, ახდენს მის დოკუმენტირებას და შედეგების მოხსენებას;

- ✓ შეუძლია სივრცეში ორიენტაცია სავსე მუშაობის დროს ტოპოგრაფიული რუკებისა და სხვა საშუალებების გამოყენებით;
- ✓ განსაზღვრავს გეოგრაფიული მეცნიერებების გამოყენების შესაძლებლობებს, მათ როლსა და პასუხისმგებლობას საზოგადოებაში;
- ✓ იყენებს რიცხობრივ, სტატისტიკურ და კარტოგრაფიულ მეთოდებს ბუნებრივი და საზოგადოებრივი სისტემების განხილვისას;
- ✓ მსჯელობს ზოგად სივრცით და/ან დროით კონტექსტში;
- ✓ შეუძლია კარტოგრაფიული მასალის წაკითხვა და ინტერპრეტაცია;
- ✓ იყენებს ველზე მუშაობის წესებს, უსაფრთხოების ზომების ჩათვლით;
- ✓ გააჩნია გეოგრაფიული ინფორმაციული სისტემების საფუძვლების ცოდნა.

ზოგადი / ტრანსფერული კომპეტენციები

დასკვნის უნარი

- ✓ შეუძლია სხვადასხვა წყაროდან ინფორმაციის მიღება, დამუშავება, ანალიზი და მონაცემების ინტერპრეტაცია;
- ✓ სწორედ იყენებს ტერმინოლოგიას, გააჩნია მსჯელობის უნარი.

კომუნიკაციის უნარი

- ✓ შეუძლია მშობლიურ ენაზე ზეპირი და წერილობითი ფორმით კომუნიკაცია;
- ✓ შეუძლია დროის დაგეგმვა და მართვა დასახული მიზნის მისაღწევად;
- ✓ შეუძლია თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება.

სწავლის უნარი

- ✓ შეუძლია სწავლა და ცოდნის მუდმივი განახლება;
- ✓ შეუძლია გადაწყვეტილების მიღება;
- ✓ შეუძლია სხვა დისციპლინების მიდგომების გაგება და გამოყენება.

ღირებულებები

- ✓ შეუძლია დამოუკიდებლად მუშაობა;
- ✓ შეუძლია ჯგუფში მუშაობა.
- ✓ შეუძლია დაკისრებული ამოცანების შესრულება.

სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები. პროგრამაში წარმოდგენილი საგნების სწავლებისას გამოყენებული იქნება სხვადასხვა სახის მეთოდთა ერთობლიობა, რაც მითითებულია თითოეული საგნის სილაბუსში:

- ✓ ვერბალური, ანუ ზეპირსიტყვიერი მეთოდი;
- ✓ წიგნზე მუშაობის მეთოდი (რეფერატის დამუშავება, ახალი სტატისტიკული მონაცემების მოძიება, საპრეზენტაციო მასალის შექმნა);
- ✓ წერილი მუშაობის მეთოდი (ჩანაწერების გაკეთება, რეფერატის შესრულება, მასალის დაკონსპექტება და ა.შ.);
- ✓ ლაბორატორიული მეთოდი და დემონსტრირების მეთოდი, რაც გულისხმობს შემდეგ აქტივობებს: საანალიზო ნიმუშების მომზადება, ცდების დაყენება, პოლარიზაციული მიკროსკოპის გამოყენების უნარ-ჩვევების გამომუშავება, საპრეზენტაციო მასალის ჩვენება და სხვ.;
- ✓ პრაქტიკული მეთოდები სტუდენტს პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს უყალიბებს. სტუდენტი შეძენილი ცოდნის საფუძველზე დამოუკიდებლად ასრულებს შემდეგ აქტივობას: სავსე მუშაობა, კონტურული რუკების შედგენა, სქემატური და გრაფიკული მასალის შექმნა და სხვ.;

- ✓ დისკუსია, დებატები – ბუნებრივ გარემოში მიმდინარე პროცესებზე მოსაზრებების გამოთქმა, გაანალიზება, შეფასება;
- ✓ ჯგუფური მუშაობა (cooperative/collaborative) – ჯგუფში დისკუსიები გამართვა ბუნებრივ გარემოში მიმდინარე სტიქიური პროცესების გამომწვევ გეოგრაფიულ ფაქტორებზე;
- ✓ პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL), რაც სტუდენტს სიტუაციური კვლევების უნარს უყალიბებს;
- ✓ შემთხვევის ანალიზი, რაც გულისხმობს ბუნებრივი სტიქიური პროცესების გამომწვევი მიზეზების გაანალიზებისა და პრევენციის უნარის ჩამოყალიბებას;
- ✓ ახსნა–განმარტებითი მეთოდი – პედაგოგის მიერ გარკვეული განმარტებების გაკეთება გარემოში მიმდინარე ნებისმიერ ბუნებრივ, თუ სოციალურ–ეკონომიკურ მოვლენასა და პროცესზე.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა. სტუდენტის შეფასება პროფესორის მიერ პრაქტიკულად წარმოადგენს სილაბუსით განსაზღვრული სწავლის შედეგების შეფასებას. შეფასების სხვადასხვა ფორმების საშუალებით ფასდება, თუ რამდენად აითვისა სტუდენტმა საგანი და მიაღწია ცოდნის სასურველ შედეგებს. სხვადასხვა სასწავლო კურსის შეფასების კრიტერიუმები, კურსის სპეციფიკიდან გამომდინარე, განსხვავებულია, რაც მითითებულია კოკრეტული სასწავლო კურსის სილაბუსში. სასწავლო პროცესი წარიმართება სხვადასხვა ფორმატით: ლექცია, პრაქტიკული / სემინარი / ლაბორატორიული მეცადინეობა, სავსე პრაქტიკა და სხვ. შეფასების ჯამური ქულაა – 100. სტუდენტთა შეფასება შესაძლებელია მოხდეს სხვადასხვა ხერხით, მაგალითად:

- აქტიურობა პრაქტიკულ მეცადინეობაზე ჯგუფში მუშაობისას (5–20 ქულა);
- საპრეზენტაციო მასალის მომზადება (10–25 ქულა);
- წერითი და ზეპირი საშინაო დავალებები (10–20 ქულა);
- შუალედური გამოცდა (30 ქულა);
- საბოლოო დასკვნითი გამოცდა (40 ქულა);
- დასწრება (5–10 ქულა) და სხვ.

სასწავლო გეგმა. საბაკალავრო პროგრამის ხანგრძლივობაა 4 აკადემიური წელი (8 სემესტრი). სემესტრის ხანგრძლივობა შეადგენს 15 კვირას. აკადემიური ხარისხის მისანიჭებლად სტუდენტმა უნდა დააგროვოს 240 ECTS. პროგრამაში 240 კრედიტი შემდეგნაირად ნაწილდება:

- ძირითადი (major) სპეციალობა – არანაკლებ 160 ECTS, სადაც საგნები განაწილებულია შემდეგი სტრუქტურით: საფაკულტეტო სავალდებულო კურსები (უცხო ენა – 10 ECTS; კალკულუსი – 5 ECTS; კომპიუტერული უნდარ-ჩვევები – 5 ECTS); საფაკულტეტო არჩევითი კურსები (მომავალი სპეციალობების შესავლები – 20 ECTS); სპეციალობის სავალდებულო კურსები (80 ECTS); სპეციალობის არჩევითი კურსები (40 ECTS);
- დამატებითი (minor) სპეციალობა – 60 ECTS (სტუდენტის სურვილით);
- თავისუფალი საუნივერსიტეტო არჩევითი სასწავლო კურსები – 20 ECTS. რეკომენდებულია თავისუფალი კრედიტების გამოყენება უცხო ენის დამატებითი შესწავლისთვის.

პროგრამის თავდაპირველი კომპონენტია სავალდებულო საფაკულტეტო საგნების ფარგლებში უცხო ენის გავლა 10 კრედიტის ოდენობით, ასევე კალკულუსის (Calculus) და კომპიუტერული უნარ-ჩვევების საფაკულტეტო კურსების გავლა, რომლის მიზანია აუცილებელი მათემატიკური აპარატის მომზადება და კომპიუტერული უნარების განვითარება.

მომდევნო სასწავლო კომპონენტია საბუნებისმეტყველო დისციპლინათა საფუძვლების გად-
ცემა 20 კრედიტის ფარგლებში (4 საგანი), რის შედეგადაც სტუდენტს, საწყის ცოდნასთან
ერთად, ექნება მომავალი სპეციალობის ასარჩევად სწორი ორიენტაციის გაკეთების საშუალება.
გეოგრაფიის საბაკალავრო პროგრამაზე სწავლის გაგრძელების მსურველმა, არჩევითი
საფაკულტეტო საგნებიდან აუცილებლად უნდა გაიაროს სასწავლო კურსი „გეოგრაფიის
შესავალი“.

შემდგომი ეტაპია სპეციალობის სავალდებულო საგნების (80 კრედიტი) შესწავლა. პროგ-
რამის ეს კომპონენტი მოწოდებულია მომავალ ბაკალავრს მისცეს დარგში (გეოგრაფიაში)
აუცილებელი ზოგადი საბაზისო ცოდნა და დარგობრივი კომპეტენცია.

პროგრამის მომდევნო სავალდებულო საფეხურს წარმოადგენს ე.წ. სპეციალობის არჩევითი
საგნების მოსმენა (40 კრედიტის ფარგლებში), რაც ეფუძნება ძირითად სპეციალობაში ცოდნის
გამყარებას: ფიზიკური გეოგრაფიის, ნიადაგმცოდნეობის, გეომორფოლოგიის, ჰიდროლოგიის,
მეტეოროლოგიის, ოკეანოლოგიის, რეგიონული გეოგრაფიის, კარტოგრაფიის, გეოინფორმა-
ტიკისა და სხვ. კუთხით.

ძირითადი სპეციალობის გარდა, სტუდენტს შეუძლია (სურვილის შემთხვევაში), 60 კრედი-
ტის ფარგლებში, გაიაროს დამატებითი სპეციალობის (minor) საგნები. თუმცა შესაძლებელია ეს
კრედიტები გამოიყენოს ძირითადი სპეციალობის გასაძლიერებლად (შემოთავაზებული
სპეცსაგნების არჩევით), ანდა ფაკულტეტის სხვადასხვა მიმართულების ცალკეული საგნის
არჩევით. სტუდენტს შესაძლებლობა აქვს ასევე მოისმინოს საუნივერსიტეტო ბაზაში
არსებული მისთვის სასურველი საგნები თავისუფალი კრედიტების (20 ECTS) ფარგლებში.
რეკომენდებულია თავისუფალი კრედიტების გამოყენება უცხო ენის გასაძლიერებლად.

დასაქმების სფეროები. მიღებული კვალიფიკაციის შესაბამისად საბუნებისმეტყველო
სფეროს გეოგრაფები შეიძლება დასაქმდნენ როგორც საგანმანათლებლო და სამეცნიერო
ორგანიზაციებში, ისე სხვადასხვა დონის (ცენტრალური თუ ადგილობრივი) სახელმწიფო
მმართველობის ორგანოებში, არასამთავრობო და კერძო სექტორებში. კონკრეტულად, გეოგრა-
ფების დასაქმების სფეროებია: გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების, თავდაცვის,
სოფლის მეურნეობის სამინისტროების შესაბამისი უწყებები, საქალაქო და ბუნებრივი
გარემოს დაგეგმვისა და მართვის სამსახურები, მიწის მართვის სისტემა, ჰიდრომეტეო-
როლოგიური და ნაპირდაცვის სამსახურები, ამინდის პროგნოზისა და სხვადასხვა ტიპის
მონიტორინგის სამსახურები, ტურისტული სააგენტოები, საერთაშორისო დარგობრივი
საგრანტო პროექტები, ეკონომიკური განვითარებისა და მართვის ორგანოები და კომპანიები,
სატრანსპორტო ორგანიზაციები, ასევე ყველა სხვა სახელმწიფო და კერძო სტრუქტურა,
სადაც საჭიროა გეოინფორმაციული სისტემები და კარტოგრაფიული ვიზუალიზაცია. სამეც-
ნიერო კუთხით სტუდენტს საშუალება ექნება სწავლა გააგრძელოს სწავლების შემდგომ
საფეხურზე – სამაგისტრო პროგრამებზე, ჩაერთოს ფაკულტეტზე ან სხვაგან არსებულ კვლევით
პროექტში და ა.შ.

წინამდებარე დოკუმენტი შეეხება პირველი საფეხურის კვალიფიკაციას – ბაკალავრიატს,
რომელიც იძლევა ზოგად საბაზისო ცოდნას გეოგრაფიაში ბუნების სივრცე-დროითი ასპექ-
ტების შესახებ, რაც სტუდენტის ფართო კომპეტენციით მომზადებას გულისხმობს.

ადამიანური რესურსები. გეოგრაფიის საბაკალავრო პროგრამაში ჩართული პერსონალის სამეცნიერო და პედაგოგიური პოტენციალი, მათი კვალიფილაცია და გამოცდილება სრულ შესაძლებლობას იძლევა პროგრამის წარმატებით განხორციელებისათვის. საბაკალავრო პროგრამაში ჩართულია შემდეგი აკადემიური პერსონალი და მოწვეული პედაგოგი: თსუ სრული პროფესორები – დ. კერესელიძე, ლ. მაჭავარიანი, ნ. ელიზბარაშვილი, ზ. სეფერთე-ლაძე, დ. ნიკოლაიშვილი; თსუ ასოცირებული პროფესორები: ლ. ლაღიძე, გ. მელაძე, ვ. ტრაპაიძე, ბ. კალანდაძე, კ. ბილაშვილი, თ. გორდეზიანი, მ. ელიზარაშვილი, რ. მაღლაკელიძე; თსუ ასისტენტ-პროფესორები: ც. დონაძე, გ. დვალაშვილი, გ. ბრეგვაძე, თ. ალექსიძე; ე. დავითაია; მოწვეული პედაგოგები: გის-სპეციალისტები დ. სვანაძე, ლ. ქუთათელაძე და სხვ.

მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა. სასწავლო პროცესისათვის გამოიყენება თსუ II კორპუსის აუდიტორიები, კომპიუტერული კლასები და ბიბლიოთეკები, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის გეოგრაფიის მიმართულებაზე მოქმედი სასწავლო ლაბორატორიები (ჰიდრომეტეოროლოგიის, ჰიდროტექნიკისა და ოკეანოლოგიის, ნიადაგების გეოგრაფიისა და ნიადაგმცოდნეობის, გეოგრაფიული კვლევის ლაბორატორიები) და ინვენტარი. აღნიშნული ლაბორატორიები გამოიყენება პრაქტიკული და ლაბორატორიული მეცადინეობების, ასევე სპეციალური სასწავლო პრაქტიკების ჩასატარებლად. ინტერნეტში ჩართული და ტრადიციული პროგრამული პაკეტით აღჭურვილი რესურსცენტრი სტუდენტებს საჭირო ინფორმაციის მოპოვებისა და ელექტრონული ბიბლიოთეკით სარგებლობის შესაძლებლობას აძლევს. გარდა ამისა, სტუდენტებისათვის ხელმისაწვდომია თსუ ელექტრონული პორტალი, სადაც განთავსებულია სასწავლო მასალები.

სასწავლო კურიკულუმის განხორციელებისას, საჭიროების შემთხვევაში, გამოყენებული იქნება სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულების რესურსები, რომლებიც თსუ დაქმმდებარებაში არიან (ვახუშტი ბაგრატიონის გეოგრაფიის ინსტიტუტი), ასევე ის უწყებები, რომლებთანაც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს გაფორმებული აქვს ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი: სატყეო ინსტიტუტი, წყალთა მეურნეობის ინსტიტუტი, დაცულ ტერიტორიათა სააგენტო და სხვ.

დამატებითი ინფორმაცია. პროგრამაზე სწავლის დაწყება ხორციელდება მე-2 სემესტრიდან, საფაკულტეტო კურსების გავლის შემდეგ. გეოგრაფიის საბაკალავრო პროგრამაზე შესაძლებელია 100–120 სტუდენტის მომსახურება. სასურველია გეოგრაფიის ძირითადი (Major) პროგრამის კომბინირება ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის დამატებით (Minor) პროგრამებთან: „ეკოლოგია“, „გეოლოგია“, „ბიოლოგია“, „ქიმია“, „კომპიუტერული მეცნიერებები“ და სხვ., ან (სტუდენტის სურვილით) თსუ სხვა ფაკულტეტების ნებისმიერ დამატებით პროგრამასთან.

გეოგრაფიის დამატებითი (Minor) პროგრამა. თსუ არაგეოგრაფიული სპეციალობის, ან სხვა ფაკულტეტის სტუდენტებისათვის გეოგრაფიაში დამატებითი (Minor) სპეციალობის მისაღებად, საჭიროა გეოგრაფიის საბაკალავრო პროგრამიდან 12 სავალდებულო სასწავლო კურსის მოსმენა და ჩაბარება (60 ECTS): 1. გეოგრაფიის შესავალი; 2. დედამიწისმცოდნეობა; 3. გეომორფოლოგია; 4. მეტეოროლოგია-კლიმატოლოგია; 5. ნიადაგმცოდნეობა; 6. ჰიდროლოგია; 7. კარტოგრაფია; 8. ლანდშაფტმცოდნეობა; 9. გეოგრაფიის კვლევის მეთოდები; 10. ოკეანოლოგია; 11. საქართველოს ფიზიკური გეოგრაფია; 12. საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური გეოგრაფია; 13. მსოფლიოს ფიზიკური გეოგრაფია; 14. მსოფლიოს სოციალურ-ეკონომიკური გეოგრაფია.

სასწავლო გეგმა

ფაკულტეტი: ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა

დეპარტამენტი: გეოგრაფიის

სასწავლო პროგრამის სახელწოდება: გეოგრაფია

სწავლების საფეხური: ბაკალავრიატი

სასწავლო პროგრამის ხელმძღვანელი: პროფ. ლია მაჭავარიანი

#	საგანი/მოდული	ECTS	სკ	ლ/პ/ს/ლაზ	წინაპირობა	სემესტრი							
						I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
საფაკულტეტო სავალდებულო სასწავლო კურსები (20 ECTS)													
1	უცხო ენა 1	10	4	2/2/0/0			5						
2	უცხო ენა 2		4	2/2/0/0				5					
3	კალკულუსი		5	4	2/2/0/0		5						
4	კომპიუტერული უნარ-ჩვევები		5	4	2/2/0/0		5						
საფაკულტეტო არჩევითი სასწავლო კურსები (4 საგანი – 20 ECTS)													
1	გეოგრაფიის შესავალი (სავალდებულოა გეოგრაფებისთვის)	5	4	2/2/0/0		5							
2	გეოლოგიის შესავალი	5	4	2/2/0/0		5							
3	ბიოლოგიის შესავალი	5	4	2/2/0/0		5							
4	ქიმიის შესავალი	5	4	2/2/0/0		5							
5	ფიზიკის შესავალი	5	4	2/2/0/0		5							
6	ელექტრონიკის შესავალი	5	4	2/2/0/0		5							
7	დაპროგრამების საფუძვლები	5	4	2/2/0/0		5							
8	წრფივი ალგებრა და ანალიზური გეომეტრია	5	4	2/2/0/0		5							
სპეციალობის სავალდებულო საგნები (80 ECTS)													
1	დედამიწისმცოდნეობა	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი		5						
2	გეომორფოლოგია	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი		5						
3	მეტეოროლოგია-კლიმატოლოგია	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი		5						
4	ნიადაგმცოდნეობა	5	3	2/0/0/1	გეოგრაფიის შესავალი		5						
5	ჰიდროლოგია	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი		5						
6	გეოგრაფიის კვლევის მეთოდები	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი				5				
7	კარტოგრაფია	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი			5					
8	ოკეანოლოგია	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი			5					
9	გეოინფორმატიკა	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი			5					
10	ლანდშაფტმცოდნეობა	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი				5				
11	საქართველოს ფიზიკური გეოგრაფია	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი				5				
12	საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური გეოგრაფია	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი				5				
13	მსოფლიოს ფიზიკური გეოგრაფია	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი					5			
14	მსოფლიოს სოციალურ-ეკონომიკური გეოგრაფია	5	3	2/1/0/0	გეოგრაფიის შესავალი					5			

სწავლის შედეგების რუკა (ა)

ძირითადი საგნები

კომპეტენციები		სასწავლო კურსები →														ბიოგეოგრაფია		
		გეოგრაფიის შესავალი	დედამიწისმცოდნეობა	გეომორფოლოგია	მეტეოროლოგია-კლიმატოლოგია	ჰიდროლოგია	ხიადამცოდნეობა	ლანდშაფტმცოდნეობა	ოკეანოლოგია	კარტოგრაფია	გეოინფორმატიკა	მსოფლიოს ფიზიკური გეოგრაფია	მსოფლიოს სოციალურ-ეკონომიკური გეოგრაფია	საქართველოს ფიზიკური გეოგრაფია	საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკ. გეოგრაფია		გეოგრაფიის კვლევის მეთოდები	სასწავლო-საველე პრაქტიკა (გეოგრაფიაში)
დარგის ცოდნა და გაცნობიერება																		
1	აცნობიერებს დედამიწაზე არსებული სისტემების განვითარების ძირითად თავისებურებებს, მათ ფარგლებში მიმდინარე პროცესებს, მათ ისტორიასა და მატერიალურ საფუძველს	+	+	+												+		
2	აღიქვამს და ესმის დედამიწაზე მიმდინარე პროცესები და პლანეტაზე მათი გავლენის შედეგები სივრცესა და დროში		+	+	+	+	+	+	+							+	+	
3	აცნობიერებს გლობალურ დონეზე სოციალურ-ეკონომიკური და/ან ფიზიკურ-გეოგრაფიული/ბუნებრივი პროცესების მიმდინარეობის თავისებურებებს	+	+	+												+	+	
4	აცნობიერებს ურთიერთდამოკიდებულებას ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს შორის და შეუძლია მისი შედეგების შემოწმება	+	+	+												+	+	
5	აკვირდება ბუნებრივ გარემოს და აღიქვამს მასში მიმდინარე პროცესებს		+	+	+	+										+	+	+
6	აღიქვამს და განმარტავს რეგიონების, ადგილებისა და მდებარეობის მრავალფეროვნებასა და ურთიერთდამოკიდებულებას	+														+	+	+
7	აცნობიერებს სხვადასხვა დონის სივრცობრივ კავშირებს					+	+											
8	შეიძენს სხვა დისციპლინების მრავალფეროვანი მიდგომების ცოდნას, შეუძლია მათი გაგება და გამოყენება გეოგრაფიულ კონტექსტში	+	+													+		+
კურსი აღებულია „ბიოლოგიის“ სასწავლო პროგრამებიდან																		

დარგობრივი ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება																				
1	მოიძიებს დამოუკიდებლად ზოგადი გეოგრაფიული მეცნიერებების მასალას (მათ შორის ინტერნეტის საშუალებით და სავლე პირობებში), აგროვებს, განაზოგადებს, ამუშავებს, აანალიზებს, აფასებს, ახდენს მის დოკუმენტირებას და შედეგების მოხსენებას					+	+	+	+	+				+					+	
2	იყენებს მარტივ რიცხობრივ, სტატისტიკურ და კარტოგრაფიულ მეთოდებს საზოგადოებრივი და ბუნებრივი სისტემების განხილვისას	+	+	+	+	+			+	+	+				+			+	+	+
3	მსჯელობს ზოგად სივრცით და/ან დროით კონტექსტში;	+								+										
4	შეუძლია კარტოგრაფიული მასალის წაკითხვა, ინტერპრეტაცია	+	+	+					+			+						+		
5	გააჩნია გეოგრაფიული ინფორმაციული სისტემების საფუძვლების ცოდნა			+	+									+						
6	სწორედ იყენებს გეოგრაფიულ ტერმინოლოგიას	+	+	+	+	+				+										+
დასკვნის უნარი																				
	შეუძლია სხვადასხვა წყაროდან ინფორმაციის მიღება, დამუშავება, ანალიზი და მონაცემების ინტერპრეტაცია;	+								+					+	+	+	+		
	სწორედ იყენებს ტერმინოლოგიას, გააჩნია მსჯელობის უნარი			+	+	+	+	+	+	+					+			+	+	
კომუნკაციის უნარი																				
	შეუძლია მშობლიურ ენაზე ზეპირი და წერილობითი ფორმით კომუნიკაცია	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+		
	შეუძლია დროის დაგეგმვა და მართვა დასახული მიზნის მისაღწევად													+						+
	შეუძლია თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება													+			+		+	
სწავლის უნარი																				
	შეუძლია სწავლა და ცოდნის მუდმივი განახლება	+	+						+				+	+		+	+	+	+	
	შეუძლია გადაწყვეტილების მიღება																			+
	შეუძლია სხვა დისციპლინების მიდგომების გაგება და გამოყენება									+								+		
ღირებულებები																				
	შეუძლია დამოუკიდებლად მუშაობა	+	+	+											+			+		+
	შეუძლია ჯგუფში მუშაობა													+						+
	შეუძლია დაკისრებული ამოცანების შესრულება													+						+

კურსი აღებულია „ბიოლოგიის“ სასწავლო პროგრამიდან

სწავლის შედეგების რუკა (ბ)

არჩევითი საგნები

კომპეტენციები		სასწავლო კურსები																											
		ბუნებათაარებაობის გეოგრაფია	ბუნებრივი გარემოს ტრანსფორმაცია	კავკასიის ბუნება და რესურსები	გეოინფორმაციული სისტემები	გამოყენებითი გეოგრაფია	მოსახლეობის გეოგ. დემოგრაფ. საფუძვლებით	რეგიონული გეოგრაფია	საქართველო მსოფლიოს ფონზე	თემატური და ატლასური კარტოგრაფია	საქართველოს სტიქიური პროცესები	საქართველოს გეომორფოლოგია	გამოყენებითი გეომორფოლოგია	გლაციოლოგია	რუკათმცოდნეობა	კარსტოლოგია	ხიდაგების გეოგრაფია	მიკროკლიმატი	ხიდაგების კლიმატიკა	კლიმატური რესურსები	წყლის რესურსები	ჰიდრომეტრია	ჰიდროლოგიური პროცესები	რეგიონალური ოკეანოგრაფია	ატმოსფერული პროცესები	საქართველოს ლანდშაფტების კლიმატოლ.	ლანდაშტების გეოფიზიკა	მთის ლანდშაფტები	
დარგის ცოდნა და გაცნობიერება																													
1	აცნობიერებს დედამიწაზე არსებული სისტემების განვითარების ძირითად თავისებურებებს, მათ ფარგლებში მიმდინარე პროცესებს, მათ ისტორიასა და მატერიალურ საფუძველს		+			+					+		+	+		+				+	+	+	+	+			+		
2	აღიქვამს და ესმის დედამიწაზე მიმდინარე პროცესები და პლანეტაზე მათი გავლენის შედეგები სივრცესა და დროში	+				+					+	+	+	+		+	+										+	+	+
3	აცნობიერებს გლობალურ დონეზე სოციალურ-ეკონომიკური და/ან ფიზიკურ-გეოგრაფიული/ ბუნებრივი პროცესების მიმდინარეობის თავისებურებებს						+	+	+	+	+		+	+		+											+	+	+
4	აცნობიერებს ურთიერთდამოკიდებულებას ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს შორის და შეუძლია მისი შედეგების შემოწმება	+	+			+	+	+	+	+		+	+		+														+
5	აკვირდება ბუნებრივ გარემოს და აღიქვამს მასში მიმდინარე პროცესებს		+				+				+		+	+		+	+		+	+	+	+	+			+			
6	აღიქვამს და განმარტავს რეგიონების, ადგილებისა და მდებარეობის მრავალფეროვნებასა და ურთიერთდამოკიდებულებას				+				+	+						+	+	+											+
7	აცნობიერებს სხვადასხვა დონის სივრცობრივ კავშირებს	+			+	+					+				+					+	+	+	+	+			+		
8	შეიძენს სხვა დისციპლინების მრავალფეროვანი მიდგომების ცოდნას, შეუძლია მათი გაგება და გამოყენება გეოგრაფიულ კონტექსტში						+										+									+			

